

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

Liiketoimintasuunnitelma hevoskoulutusyritykselle

Salmela, Hanna

2011 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu
Hyvinkää

Liiketoimintasuunnitelma hevoskoulutusyritykselle

Hanna M. Salmela
Maaseutuelinkeinojen ko.
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2011

Hanna M. Salmela

Liiketoimintasuunnitelma hevospalveluyritykselle

Vuosi 2011 Sivumäärä 39

Lännenratsastus on Yhdysvaltojen länsialueilla kehittynyt ratsastuslaji, joka perustuu käytännöllisyyteen ja vaivattomuuteen. Nykypäivän lännenratsastuskilpailutkin pohjautuvat karjapaimenien jokapäiväisiin työtehtäviin. Suomeen lännenratsastustyyli on saapunut vasta 1990-luvun alussa, ja sen suosio lähti nousuun vasta 2000-luvun puolivälissä. Tällä hetkellä sen suosio Suomessa on korkeampi kuin koskaan aiemmin.

Lännenratsastukseen oleellisena osana kuuluu luonnollinen hevosmiestaito, joka tarkoittaa ihmisen osaamista käsitellä hevosta ottaen huomioon sen luontaiset ominaisuudet ja viestintätavat. Nykyaikana, kun hevosen kanssa ei enää työskennellä pellolla joka päivä, on tämä osaaminen lähes kadonnut Suomesta.

Hevosala kasvaa Suomessa koko ajan, mikä tarkoittaa että myös ongelmat hevosten kanssa ovat lisääntyneet. Aluksi ongelmat hevosen ja ihmisen välillä voivat olla vain pieniä ja huomattomia, mutta ajan kanssa ne voivat kehittyä suuriksi. Ihmiset kuitenkin harvemmin muistavat, että hevosen käyttäytymiselle on aina olemassa syy. Lännenratsastuksen ideologiaan kuuluu, ettei hevonen koskaan tee virheitä, vaikka saattaakin toimia eri tavalla kuin ihminen on halunnut. Parantamalla ihmisen ja hevosen kommunikaatiota parannetaan hevosen luottamusta itseensä ja ihmiseen. Kun hevonen ymmärtää mitä siltä vaaditaan eikä sen tarvitse pelätä, sen on helpompi työskennellä ja se pystyy käyttämään koko potentiaaliansa.

Varsinaisia ongelmahevoskouluttajia on Suomessa vasta vähän. Kesällä 2010 perustettu pieni, yhden henkilön yritys tarjoaa hevospalveluita kaikille Uudenmaan alueella oleville ratsutalleille. Yrittäjä on kotoisin Yhdysvalloista, kasvanut lännenratsastuksen parissa ja opinut hevosmiestaitoja työskentelemällä eri hevosiloilla. Yrityksen palveluihin kuuluvat esimerkiksi nuoren hevosen kouluttaminen ratsuksi, ongelmahevoskoulutus ja lännenratsastusvalmennus. Yritys pitää myös esimerkiksi luentoja ja koulutusklinikoita.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä tälle yritykselle liiketoimintasuunnitelma, jossa käydään läpi yrityksen nelikenttäanalyysia ja suunnitellaan markkinointia. Työssä käydään läpi myös haasteita, joita tällaiselle uudelle yritykselle ovat esimerkiksi saada itsensä tunnetuksi alalla ja saavuttaa alalla jo olevien luottamus.

Hanna Salmela

Business plan for a horse training business

Year	2011	Pages	39
------	------	-------	----

Western riding is a style of riding that was developed in the western parts of the United States of America. Its basis is in its practicality and effortlessness. Western riding arrived in Finland in the early 1990s, but did not become popular until the mid-2000s. Today it is more popular than ever.

A big part of this traditional way of riding is natural horsemanship, which means the man's ability to handle a horse considering its natural behavior and ways of communication. Nowadays, when horses are not used for working on the fields anymore, this skill has almost disappeared from Finland.

The horse industry in Finland is constantly growing, so the problems with horses are increasing. First the problems may be small and unnoticeable, but with time they might develop into bigger difficulties. Many people often forget that a horse always has a reason for its behavior. The ideology of western riding is that the horse never makes mistakes, even when it's not doing what the rider wants it to do. Improving the communication between a human and a horse also improves the horse's trust in itself and in people. When the horse understands what it is being asked for, it can work better and reach its peak potential.

In Finland there are only very few actual problem horse trainers. In the summer 2010, a small, one man's company was founded, offering horse training to all the horse stables in the Uusimaa area. The entrepreneur came originally from the United States, and grew up with western riding. He had learned the ways of natural horsemanship while working with horses on different ranches. The company offers training for starting colts and problem horses. It also offers lessons in western riding, lectures about horsemanship and training clinics.

The purpose of this thesis was to make a business plan, where I went through the SWOT-analysis and planned the marketing of this new starting company. I also went through the challenges, which were getting the company's name out in the industry and gaining the trust of those who already worked in it.

Keywords: horse, western riding, horsemanship, horse industry, training

Sisällys

1	Johdanto.....	7
2	Lännenratsastus	8
2.1	Historia maailmalla ja Suomessa	8
2.2	Hevonen	10
2.2.1	Quarter	10
2.2.2	Paint	11
2.2.3	Appaloosa	12
2.3	Lajit	13
2.3.1	Reining	13
2.3.2	Trail.....	14
2.3.3	Western Pleasure	15
2.3.4	Western horsemanship.....	15
2.3.5	Western riding	15
2.3.6	Versatile horse	16
2.3.7	Ranch Trail	16
2.3.8	Showmanship at halter	16
2.3.9	Barrel racing ja pole bending.....	16
2.4	Varusteet	16
2.4.1	Satula.....	17
2.4.2	Suitset	18
2.4.3	Ratsastajan vaatteet.....	19
3	Hevosen kouluttaminen	20
3.1	Hevosmiestaito	20
3.2	Hevonen	21
3.3	Ihminen	22
3.4	Kouluttaminen	23
3.4.1	Talutusharjoitukset	23
3.4.2	Siedättäminen.....	24
3.4.3	Paine.....	25
3.4.4	Ympyräharjoitukset	25
3.5	Ammattina hevuskouluttaja	26
4	Liiketoimintasuunnitelma hevuskoulutusyritykselle	28
4.1	Toiminta	29
4.2	Tuotteet	30
4.3	Asiakkaat	31
4.4	Nelikenttäanalyysi.....	32
4.4.1	Vahvuudet	32

4.4.2 Heikkoudet	32
4.4.3 Mahdollisuudet	33
4.4.4 Uhkat	33
4.5 Markkinointi	33
4.6 Kilpailu	34
4.7 Talous	35
5 Johtopäätöksiä	35
Lähteet	37
Kuvat	39

1 Johdanto

Suomen hevoshistoria keskittyy enemmän työhevosiin ja sotaratsuihin. Perinteiset hevostaitajat ovat katoamassa maastamme. Hevosten määrä Suomessa on kuitenkin kovassa nousussa, mutta taito ymmärtää niiden käyttäytymistä ja käsitellä niitä vähenee koko ajan. Ravipuolella hevosvalmennus on tuttu käsite ja sitä varten on oma tutkintonsakin, mutta ratsupuolella asia on vielä melko uusi ja kouluttajia Suomessa vain muutamia. Apua haetaan paljon ulkomailta, hevosia lähetetään sinne koulutettavaksi tai ulkomaalaisia kouluttajia tuodaan vierailuille Suomeen. Tämän vuoksi ulkomailla oleva osaaminen pitäisi saada tuotua Suomeen.

Ongelmana ovat tiedon puuttuminen ja väärät asenteet. Monet hevosenomistajat käyvät katsomassa hevosiaan vain kun käyvät ratsastamassa niillä pari kertaa viikossa. Näin suhde hevoseen jää hyvin pinnalliseksi eikä hevonenkaan pysty työskentelemään kunnolla, koska se ei ymmärrä ihmistä. Uusi hevostaitoyritys Suomessa pyrkii myös vaikuttamaan näihin asenteisiin ja auttamaan hevosenomistajia parantamaan suhdetta hevosiansa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on ensisijaisesti kertoa hevostaitoyrityksen perustamisesta sekä sen toiminnasta Suomessa. Yrittäjä on keskittynyt lännenratsastustyyliin ja erikoistunut lännenhevoskulttuuriin, joten työn alussa kerrotaan lännenratsastuksen historiasta sekä maailmalla että Suomessa. Lisäksi työssä kerrotaan lännenratsastuksen perusteista ja eroista muihin ratsastustyyliin. Työssä käydään läpi myös lännenratsastuksen erilaisia kilpailulajeja sekä lajiin tarvittavia varusteita.

Työn toinen osuus koostuu hevostaitoyrityksestä, jossa vertaillaan hevosen ja ihmisen kehonkielen eroavaisuuksia sekä koulutuksen perusasioita. Ihmiselle tavallinen käytös saattaa tarkoittaa hevoselle jotain aivan muuta, kun taas hevoselle luontainen käyttäytyminen on ihmisen mielestä joskus jopa ärsyttävää.

Työn kolmantena osana on hevostaitoyrityksen liiketoimintasuunnitelma. Osiossa kerrotaan yrityksen alkuperäisestä liikeideasta sekä sen alkulähteistä. Nelikenttäanalyysissä käydään läpi yrityksen vahvuuksia, heikkouksia, mahdollisuuksia ja uhkia. Liiketoimintasuunnitelmassa kerrotaan myös, kuinka yrityksen markkinointi on toteutettu, ketkä ovat sen pääasiakkaat ja kilpailijat, ja kuinka sen toiminta on käytännössä toteutettu.

2 Länneratsastus

Länneratsastus lajina perustuu karjapaimenien työssä tarvittavaan käytännöllisyyteen ja vaihtavuuteen, sekä hevosen ja ratsastajan väliseen saumattomaan kommunikaatioon. Lajissa korostuvat kestävyys, mukavuus ja keveys. (Länneratsastus on saumatonta yhteistyötä 2011.)

Kun kouluratsastus on kehittynyt sotilas- ja taitoratsastuksesta, länneratsastuksessa on keskitytty karjatilän jokapäiväisiin työtehtäviin. Kouluratsastuksessa halutaan saada hevonen tekemään tiettyjä liikkeitä halukkaasti ja lähes omasta tahdosta. Avujen tulisi olla mahdollisimman huomaamattomia ja hevosen kuuliainen ja helppo ratsastaa. Kouluratsastuksella ja länneratsastuksella on siis yhteisiä tavoitteita, ero tyylien välillä näkyy parhaiten käytännössä. (Vepsä, Syrjälä, Pussinen & Paanetoja 2003, 173.)

Länneratsastuksessa ohjasote on löysempi ja ohjaa pidetään vain yhdellä kädellä, raippaa ei käytetä ja jalustin pidetään kengän kannan etureunassa. Pohkeen ja ohjaan käyttö minimoidaan istunnalla sekä ääniavulla, ratsastaja on mahdollisimman passiivinen. Eron voi huomata myös hevosen niskan asennosta, sillä länneratsastuksessa hevosen pään tulee olla alhaalla ja niskan kuuluisi olla sään korkeudella. (Vepsä ym. 2003, 174)

Kaikki länneratsastuksessa on suunniteltu niin, että karjapaimenet kykenivät turvalliseen ja käytännölliseen satulasta käsin työskentelyyn. Esimerkiksi "kaulaohjaus", eli hevosen ohjaaminen yhdellä kädellä, tuli tarpeeseen koska paimenet tarvitsivat toisen käden lassoamiseen, ruoskan käyttöön ja porttien aukaisemiseen. (Harris & Clegg 2010, 214.)

"Länneratsastuksen filosofiaan kuuluu, että hevonen ei tee virheitä. Se saattaa toki toimia ratsastajan mielestä ei-toivotulla tavalla", sanoo Kari Vepsä kirjassaan Ratsastus harrastuksena (2003,175).

2.1 Historia maailmalla ja Suomessa

Länneratsastus on alun perin kotoisin Espanjasta. 1500-luvulla, kun espanjalaiset rantautuivat Amerikkaan, paimenet ("vaquerot") asettuivat nykyiseen Keski- ja Etelä-Amerikkaan. Vuosikymmenten saatossa sotaunivormut vaihtuivat mukavampiin ja käytännöllisempiin varusteisiin. Leveälieriset hatut sekä korkeavartiset nahkasaappaat olivat tuttu näky espanjalaisilla ja meksikolaisilla karjataloilla. (Harris & Clegg 2010, 23.)

1700-luvulla eurooppalaiset siirtyivät länteen, nykyiseen Teksasiin, New Mexicoon, Coloradoon ja Kaliforniaan. He tapasivat vaquerot ja ottivat näiltä oppia karjanajoon esimerkiksi

vaatetuksesta sekä hevosista, joiden jalostuksessa oli keskitytty hevosen karjavaistoon. Karjavaisto tarkoittaa hevosen kykyä lukea nautaeläinten elekieltä ja ennakoida niiden liikkeitä. Lopullisesti kulttuurit alkoivat sulautua yhteen kuitenkin vasta Yhdysvaltojen ja Meksikon välisen sodan päätyttyä vuonna 1848. Näistä yhdysvaltalaisista karjapaimenista tulivat ensimmäiset varsinaiset "cowboyt". 1850-luvulla alettiin keskittyä hevosjalostukseen, jossa pääpaino oli pehmeissä askellajeissa. Näin jalostuivat esimerkiksi quarter- ja painthevonen. (Harris & Clegg 2010, 23.)

Suomen Ratsastajainliitto on hyväksynyt lännenratsastuksen viralliseksi lajiksi vasta vuonna 1994. Ensimmäiset lännenratsastussäännöt julkaistiin ja ensimmäiset suomalaiset lännenratsastustuomarit koulutettiin vuonna 1995 (Lännenratsastuksen historia Suomessa 2011). Suomen ensimmäiset lännenratsastuksen SM-kilpailut järjestettiin Sipoossa vuonna 1999, lajeina kisoissa olivat trail, western pleasure ja western horsemanship (Lännenratsastuksen historia Suomessa 2011).

Vuonna 2000 SM-kilpailut jouduttiin perumaan vähäisen osanottajamäärän vuoksi, mutta vuosina 2005-2006 sääntöjä muutettiin ja täydennettiin, ensimmäiset lajiseminaarit järjestettiin ja laji lähti hiljaiseen kasvuun. Vuonna 2006 Suomessa järjestettiin 40 erilaista valmennusklinikkaa, joiden vetäjinä oli ulkomaisia valmentajia. Vuoden 2007 lajiseminaarissa oli jo 44 osanottajaa (Lännenratsastuksen historia Suomessa 2011).

Suomen Ratsastajainliitolla on oma kilpailujärjestelmänsä, joka alkaa kilpailuharjoituksista ja etenee siitä seura-, alue-, ja kansallisten luokkien kautta kansainvälisiin kilpailuihin. Reiningissä on Suomessa kilpailtu vuodesta 2007 lähtien. Western pleasuressa, western horsemanshipissa, trailissa ja western ridingissa kisataan myös lajikiilpailuissa ja neljän lajimestaruusluokan yhteistuloksien perusteella annetaan vuosittain all around -lajien Suomen mestaruus. (Lännenratsastuksen historia Suomessa 2011.)

Laji on siis lähtenyt kasvuun Suomessa vasta viime vuosina, vaikka alkuperäismaassaan sitä on harjoitettu jo satoja vuosia. Tällä hetkellä kilpailuja järjestetään noin parikymmentä vuodessa. Asiantuntijat tulevat suurimmaksi osaksi ulkomailta. (Lännenratsastuksen historia Suomessa 2011.)

Suomen Ratsastajainliitto kertoo myös, että Suomessa käytettävät kilpailusäännöt on käännetty American Quarterhevosyhdistyksen (AQHA), kansainvälisen reining-yhdistyksen, National Reining Horse Associationin (NRHA) ja FEI:n säännöistä. AQHA:n sääntöjä käytetään lännenratsastuskilpailuissa koko maailmassa. (Lännenratsastuksen historia Suomessa 2011.)

Kuva 1. Karjanajoharjoittelua (Luoto 2010)

2.2 Hevonen

Moira C. Harris ja Lis Clegg (2010, 214) vertaavat valmiilla lännenhevosella ratsastamista uudella urheiluautolla ajamiseen: herkästi reagoiva, ennakoitavissa oleva, hiljainen ja tehokas. Yhdysvalloissa lännenratsastukseen käytetään edelleenkin enimmäkseen quarter-, paint- ja appaloosahevosia, joiden jalostus perustuu karjahevostyyppisyyteen. Termillä tarkoitetaan kevyttä rakennetta, nopeita liikkeitä ja karjavaistoa.

2.2.1 Quarter

Quarterhevonen (kuva 2.) on maailman yleisin hevosrotu, Suomen Quarterhevosityhdistyksen mukaan niitä on rekisteröity jo yli viisi miljoonaa yksilöä. Se on myös yleisin näky etenkin kansainvälisissä lännenratsastuskisoissa sen nopeuden ja ketteryuden vuoksi. Se on jalostettu juoksemaan nopeasti lyhyitä matkoja, ja sen nimikin tulee englannin kielen sanoista "quarter mile", eli neljännesmaili. Quarterhevosen on mitattu juoksevan neljännesmailin parhaimmillaan 88 kilometrin tuntivauhdilla. (Amerikan quarterhevonen 2011.)

Se on tunnettu monipuolisuudestaan ja sitä käytetään sekä nopeuskilpailuissa, karjanajokilpailuissa sekä täysin työhevosena. Quarterhevosen ruumiinrakenne on matala ja lihaksikas,

siltä löytyy nopeutta, kestävyyttä, voimaa ja miellyttämisenhalua. (Quarter Horse or Quarter Horse? 2011.) Suomessa quarterhevosia on tällä hetkellä noin 150-200 kappaletta (Amerikan quarterhevonen 2011).

Kuva 2. Quarterhevonen Nick It Ruffy (Luoto 2010)

2.2.2 Paint

”Paintit”, eli kirjavat hevoset (kuva 3.) ovat alun perin vaeltaneet Yhdysvalloissa vapaina laumoina, mutta tulivat tunnetuksi Comanche-intiaanien suosimina ratsuina. Hevosista käytettiin erilaisia nimityksiä, ja lopulta perustettiin kaksi yhdistystä, American Pinto Horse Association ja American Paint Quarter Horse Association. Myöhemmin nämä yhdistykset yhdistyivät ja syntyi American Paint Horse Association, joka pyrkii säilyttämään rodussa paitsi sen karjatyypisyyden, myös voimakkaan, lehmänkirjavan värityksen.

Paint-hevosilla on jokaisella oma yhdistelmänsä valkoista ja mitä tahansa muuta hevosissa esiintyvää väriä. (Paint - rodun historia 2011.) Ruumiinrakenteeltaan paint on samanlainen kuin quarterhevonen, mutta niiden tiedetään olevan hiukan quarterhevosia omapäisempiä.

Kuva 3. Paint-hevoset (Luoto 2010)

2.2.3 Appaloosa

Appaloosat (kuva 4.) ovat peräisin Nez Perce -intiaaniheimolta, joka oli kuuluisa hevostähtäjä. He kasvattivat korkeita, elegantteja ja kestäviä hevosia, jotka tunnistettiin yleisesti niiden pilkullisesta värityksestä. Vaikka silloin vain noin kymmenen prosenttia hevosista oli kirjavia, on väritys nykyään näiden hevosten yleisin tunnusmerkki. (Appaloosa history 2011.)

Kuva 4. Appaloosa (Johnson, Haglund & Owenede 2008)

Lännenratsastukseen ja kilpailuihin käy mikä tai minkä rotuinen hevonen tahansa, kunhan se on koulutettu lajiin. Lännenratsastuksessa käytettävät avut ovat samanlaisia kuin eurooppalaisessa tyyliässä, mutta eivät samoja, joten ne pitää opettaa hevoselle. (Harris & Clegg 2010, 214-215). Lisäksi hevosen tulee olla tarpeeksi herkkä, se ei saa olla laiska, mutta sillä tulee olla hyvät hermot (Vepsä ym. 2003, 179). Radoilla nähdään myös suomenhevosia. Reining on lajeista ainoa, joka vaatii hevoselta erityistaitoja, näin ollen lajiin sopivat parhaiten ”perinteiset” lännenhevosrodut (Vepsä ym. 2003, 179).

2.3 Lajit

Lännenratsastuksessa kisataan kahdessakymmenessä eri lajissa, mutta osa niistä on Euroopassa kielletty, koska niissä mukana olevilla eläimillä on loukkaantumisvaara. Tällainen laji on esimerkiksi cutting, jossa eläimiä lassotaan. Suomessa lännenratsastuksessa voi kilpailla kymmenessä eri lajissa, joissa testataan hevosen ja ratsastajan taitoja karjankäsittelyssä ja hevosmiestaidoissa. Monessa lajissa testataan hevosen käyttöä käytännön töissä, sekä hevosen ja ratsastajan välistä yhteistyötä. (Lännenratsastuksen lajit, 2011.)

2.3.1 Reining

Reining (kuva 5.) on lännenratsastuslajeista suosituin ja tunnetuin (Lännenratsastuksen lajit 2011). Sitä pidetään yleisesti lännenratsastuksen vastikkeena kouluratsastukselle, vaikkakin nopeatahtisempana (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011). Hevosen nopeat ja kuuliaisat reaktiot ratsastajan hienovaraisiin avuihin kuvastavat parhaiten karjapaimenten perinteisiä työtapoja (Harri & Clegg 2010, 246).

Kentällä suoritetaan yksilösuorituksena laukassa ennalta määrätty ohjelma, joka sisältää hitaita ja nopeita laukkaympyröitä, laukanvaihtoja, nopeita käännöksiä (rollback, spin), liukupysähdyksiä (sliding stop) ja peruutuksia (Lännenratsastuksen lajit 2011). Liikkeitä on yleensä 8-20. Reiningissä tärkeintä on hallita hevosen jokainen liike mahdollisimman huomaamattomasti avuin, mikäli hevonen tekee jotain itsenäisesti tai poikkeaa määrätystä ohjelmasta, vähennetään pisteitä. Lisäpisteitä saa nopeudesta, sulavuudesta ja asenteesta. (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011.)

Kuva 5. Reining on lännenratsastuslajeista suosituin (Lännenratsastuksen lajit 2011)

2.3.2 Trail

Trail (kuva 6.) on kuin lännenratsastuksen esteratsastuslaji. Hypättävät esteet ovat tässä lajissa kuitenkin kiellettyjä. Niiden sijaan radalla suoritetaan erilaisia tehtäviä, kuten läpi ratsastettava portti (joka on avattava ja suljettava irrottamatta otetta portista), puomien ylitys, peruutustehtävä, ratsastettava silta, paikasta toiseen kuljetettava esine, avattava ja suljettava sadevarjo, pujoteltavia kartioita tai pressun yli kävely. (Lännenratsastuksen lajit 2011.)

Kilpailussa on aikarajoitus (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011). Lajissa arvostellaan hevosen halukkuutta suorittaa annetut tehtävät, sen kuuliaisuutta ja liikkeiden laatua. Hevonen ei saa esimerkiksi säikähtää avattavaa sadevarjoa tai lepattavaa sadetakkia. (Lännenratsastuksen lajit 2011.)

Kuva 6. Traillia verrataan eurooppalaiseen esteratsastukseen (Lännenratsastuksen lajit 2011)

2.3.3 Western Pleasure

Pleasure -kilpailuissa kaikki osanottajat ratsastavat kentän ympäri jonossa löysin ohjein käyntiä, ravia ja laukkaa (Lännenratsastuksen lajit 2011).

Tärkeintä lajissa on läsnäolo, ja tuomarit arvostelevat ennen kaikkea hevosen liikkeitä ja kuntoa. Hevosen tulee kulkea pää alhaalla, ohjien tulee olla löysällä, eivätkä ratsastajan avut saa näkyä. Miinusta tulee väärästä askellajista tai vääristä avuista. (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011.)

2.3.4 Western horsemanship

Tässä lajissa arvostellaan ratsastajan tyyli, istunta ja kyky kontrolloida ja esittää hevonen huomaamattomin avuin. Kilpailuissa ratsastetaan ensin yksilösuoritus ja sitten ryhmässä kuten western pleasuressakin. Arvostelussa huomio kiinnitetään vain ratsastajaan.

(Lännenratsastuksen lajit 2011.) Ratsastajaa saatetaan pyytää esittämään mitä tahansa yksinkertaisesta ympyräkuvioista kokonaiseen reining-kuviosarjaan (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011.)

2.3.5 Western riding

Tässä luokassa ennalta määrätty rata sisältää laukanvaihtoja suoralla ja/tai serpentiiniuralla sekä puomin ylityksiä ja peruutuksia (Lännenratsastuksen lajit 2011). Laji on tavallaan reiningin ja pleasuren välimuoto (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011).

Lajissa arvostellaan hevosen askellajien ja laukanvaihtojen laatua, suorittamisen täsmällisyyttä ja hevosen tapaa reagoida ratsastajan avuihin (Lännenratsastuksen lajit 2011).

2.3.6 Versatile horse

Tässä lajissa tarkastellaan hevosen monipuolisuutta ja radalla suoritettavat tehtävät ovat yhdistelmä trailia, western ridingia ja reiningia. Vaikeutensa vuoksi tähän lajiin voi osallistua vain iäkkäämmällä, kuusivuotiaalla tai sitä vanhemmalla hevosella ja kankikuolaimilla. (Lännenratsastuksen lajit 2011.)

2.3.7 Ranch Trail

Ranch Trail on muuten samanlaista kuin Trail, mutta tässä lajissa on keskitytty maatilalla tehtäviin käytännön töihin. Luokassa katsotaan, kuinka ratsukolta sujuu esimerkiksi portin aukaisu ratsailla, vesiesteet, esineiden veto, lassoaminen tai heinäpaalin siirtäminen. (Lännenratsastuksen lajit 2011.)

2.3.8 Showmanship at halter

Tässä lajissa ei ratsasteta, vaan ihminen ohjaa hevosta maasta käsin riimussa ennalta määrätyn radan läpi käynnissä ja ravissa. Hevoseen ei saa koskea missään kohdassa esitystä. Arvostelussa kiinnitetään huomiota ennen kaikkea esittäjän kykyyn ohjata hevosta maasta käsin, mutta tärkeää on myös huoliteltu ulkonäkö, olemus ja käytös. (Lännenratsastuksen lajit 2011.) Hevosen tulee olla hyvin hoidettu ja hyvin käyttäytyvä (It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2011).

2.3.9 Barrel racing ja pole bending

Nämä ovat molemmat nopeuslajeja. Barrel racingissa ratsukon on kierrettävä kolme kentällä olevaa tynnyriä mahdollisimman nopeasti, kaadetusta tynnyristä saa aikarangaistuksen. Pole bendingissä taa ratsukko pujottelee kuuden tolpan ympäri mahdollisimman nopeasti, muutoin säännöt ovat samat kuin Barrel racingissa. (Lännenratsastuksen lajit 2011.)

2.4 Varusteet

Koska karjapaimenet käyttivät paljon aikaa ratsailla, oli varusteista tehtävä käytännöllisiä ja mukavia sekä ratsastajalle että hevoselle, sillä niitä on käytetty myös pitkillä ratsastusmar-

koilla. Länneratsastusvarusteet eivät ole paljoo muuttuneet ajan saatossa ja siksi niissä näkyy edelleen töissä tarvittavat käytännölliset ominaisuudet.

2.4.1 Satula

Lännensatula (kuva 7.) ei ole ajan kuluessa muuttunut juurikaan, jopa edessä oleva ”sarvi”, jonka tarkoitus on helpottaa karjanajoa, on yhä paikallaan, vaikka useimmat länneratsukot eivät ole enää karjan kanssa missään tekemisissä (Tic, Tack, Toe! 2011).

Lännensatula on suuri ja raskas, siinä on suuri etu- ja takakaari. Satula voi olla joko aitoa tai synteettistä nahkaa. Aitoa nahkaa oleva satula voi painaa jopa 15 kiloa, kun taas synteettiset ovat kevyempiä. Satulan suuri pinta-ala mahdollistaa hyvän ja tukevan istunnan ja jakaa ratsastajan painon tasaisesti hevosen selässä. Näin pitkään satulassa istuminen ei satuta ratsastajaa tai hevosta. (Vepsä ym. 2003, 180.)

Jalustinihnat ja jalustimet ovat leveät eikä jalustimia voi nostaa ylös kuten muissa satuloissa, sillä niiden säätömekanismi on erilainen. Satulassa voi olla myös takavyö ja rintaremmi, jotka pitävät satulan paremmin hevosen selässä ja estävät sen luisumisen taakse. Toisin kuin eurooppalaisessa satulassa, siinä ei ole minkäänlaisia pehmusteita. Tämän vuoksi satulan kanssa on ehdottomasti pidettävä paksua satulahuopaa, jotta se on mukava hevoselle. Satuloita löytyy erilaisia riippuen valmistusmaasta (esim. Italia, Saksa, Yhdysvallat) ja käyttötarkoituksesta (Tic, Tack, Toe! 2011).

Kuva 7. Lännensatula (Luoto 2011)

2.4.2 Suitset

Koska karjanajossa käytettävät hevoset joutuivat usein syömään suitset päässä, ei lännensuitsissa (kuva 10.) ole tänäkään päivänä suun avaamista estävää turparemmiä (Vepsä ym. 2003, 181). Turparemmi aiheuttaa myös jännitystä hevosen leukaan ja suuhun, ja ilman turpahihnaa ratsastaja tuntee paremmin, milloin ohjasote on liian kova (Johnson, Haglund & Owenede, 2007, 110).

Ohjat ovat pitkät ja päästä avoimet, eli niitä ei ole kiinnitetty yhteen soljella. Kuolaimena voi olla joko nivel- tai kankikuolain (kuva 8. ja 9.), joista kankikuolain on tarkoitettu edistyneemmille ratsastajille. Suitsia, joita kutsutaan nimellä sidepull, ei ole kuolainta ollenkaan. (Vepsä ym. 2003, 181.)

Kuva 8. Nivelkuolain (Kuolaimet 2011)

Kuva 9. Kankikuolain (Kankikuolaimet ja bridongit 2011)

Kuva 10. Suitset ilman turpahihnaa (Luoto 2011)

2.4.3 Ratsastajan vaatteet

Ratsastajan vaatteet ovat löysät ja mukavat, paidaksi kelpaa mikä vain paita ja jalkaan voi laittaa farkut. Farkuissakin löytyy erikseen niin kutsuttu cowboy-malli, joissa vyötärö on korkea, reisien kohta hiukan löysä ja lahkeet levenevät. Cowboy-saappaat ja lännenhattu ovat ehkä tunnetuimmat karjapaimenen tunnusmerkit, ja niilläkin on tärkeät funktiot. Nahkasääpäs on hyvä jalassa ja estää jalan lipsumisen jalustimessa, leveälierinen hattu taas suojaa auringonpahteelta. Yhdysvalloissa suositaan paljon vaaleita värejä, koska ne ovat mukavampia helteellä (Harris & Clegg 2010, 72).

Kilpailuissa asuksi vaaditaan pitkähihainen paita, farkut, saappaat ja lännenhattu. Myös chapsit, hansikkaat, kannukset ja kaulahuivit ovat yleisiä. Raipat eivät ole koskaan sallittuja. (Equipment 2011.) Kannukset ovat kiistelty asuste, sillä hevosmiesten keskuudessa liikkuu sanonta, jonka mukaan vain ne jotka eivät osaa ratsastaa käyttävät kannuksia. (Cirigliano 2011)

Kilpailuissa asuista ollaan tarkkoja, ne voivat olla koristeellisia ja värikkäitä. Siisti ulkoasu sekä ratsastajalla että ratsulla osoittaa, että kilpailuun on panostettu. (Harris & Clegg 2010, 73.)

Kuva 11. Kilpailuasun tulee olla siisti (Luoto 2010)

3 Hevosen kouluttaminen

3.1 Hevosmiestaito

Hevosmiestaidoilla tarkoitetaan ihmisen osaamista käsitellä hevosta ottaen huomioon sen luontaiset ominaisuudet ja viestintätavat (Johnson, Haglund & Owenede 2007, 8.). Luontaisia hevoksiä löytyi ennen jokaiselta hevosten parissa työskentelevältä. Suomen historiasakin hevonen on ollut yksi tärkeimmistä kotieläimistä. Tiedetään että ennen hevonen on jopa haudattu isäntänsä viereen (Tutustu suomenhevoseen 2009, 5.)

Nyt, kun hevosta ei käytetä enää maatalon töihin, ovat nämä taidot hävinneet, ja ihmiset viettävät aivan liian vähän aikaa hevostensa kanssa. Tallilla käydään vain pari kertaa viikossa, jos sitäkään. Ihmiset kohtelevat hevosiaan kuin ihmisiä. (Johnson ym. 2007, 8.)

Tämä ihmisen ja hevosen välisen kommunikaation puuttuminen johtaa pitkällä aikavälillä ongelmiin. Ne voivat alussa olla vain pieniä, mutta kehittyvät ajan myötä suuremmiksi ja jopa vaarallisiksi, sillä hevoset ovat suurempia ja nopeampia kuin ihmiset. Ihminen turhautuu helposti ja silloin jokin hevosen normaali käyttäytyminen voi käydä hermoille. Ihmisen tulisi

kuitenkin muistaa, että hevosen tottelemattomuudelle on kuitenkin aina olemassa jokin syy. (Johnson ym. 2007, 44.)

Hyvillä hevosmiestaidoilla parannetaan hevosen luottamusta ihmiseen. Kun hevonen luottaa käsittelijäänsä, se on helpompi saada kiinni, hoitaa ja lastata kuljetusautoon. Luottamus parantaa myös ratsastussuoritusta kun hevonen ymmärtää, mitä siltä tahdotaan. (Wood 2006, 24.) Paras tapa opetella hevosmiestaitoja on opetella hevosten käyttäytymistä laumassa, ja seuraamalla etenkin johtajattaman käyttäytymistä. (Cirigliano 2011).

3.2 Hevonen

Hevosen koulutuksessa tulee ensimmäisenä ottaa huomioon, että hevoset ja ihmiset ovat eri lajeja, joilla on erilainen elekieli, erilaiset vaistot sekä erilainen tapa kommunikoida ja oppia asioita.

Hevoset ovat saalis- ja aroeläimiä, joille turvallisuudentunne on yksi perustarpeista. Hevonen viihtyy aukealla alueella, josta on hyvä näkyvyys joka suuntaan. Sen silmät ovat sivuilla, eli sen keskittyminen kohdistuu sivusuuntiin, jolloin sen on helppo havaita mahdolliset vaarat ja tarpeen tullen juosta karkuun. Pakovietti on hevosen voimakkain vietti ja siitä pois opettaminen on vaikeaa. Pelätessään hevonen turvautuu aina ensimmäisenä vaistoihinsa, vasta kun se on rauhallinen ja kokee olevansa turvassa, se pystyy ajattelemaan järjellään. (Johnson ym. 2007, 13-15.)

Hevosen aivopuoliskot pystyvät ajattelemaan erikseen, eli hevonen pystyy keskittymään vasemmalla korvalla ja silmällä eri asiaan kuin oikeanpuoleisella korvalla ja silmällä. Tämän vuoksi ne myös oppivat asiat vasemmalle ja oikealle puolelle. Kun oikea puoli on oppinut, ettei jokin asia ole vaarallinen, saattaa hevonen säikähtää tätä samaa asiaa, jos se tuleeikin vasemmalta puolelta. Tämän vuoksi kaikki uudet asiat tulee opettaa hevoselle molemmilta puolilta. (Cirigliano 2011.)

Vaikka hevoset kommunikoivat myös äänellä, on niiden tärkein kieli ruumiinkieli. Hevosta ymmärtääkseen on ihmisen siis opittava tuntemaan sen kehon antamat signaalit, eli on tarkkailtava sen pään ja korvien asentoa, silmiä, turpaa, hengitystä ja häntää. Hevosen ruumiin, pään ja hännän asento kertovat eniten sen tunnetilasta, niistä huomaa onko hevonen esimerkiksi jännittynyt, peloissaan tai aggressiivinen. Rauhallinen hevonen on rento, sen pää on alhaalla ja hengitys pitkää ja rauhallista. Jos hevonen tunkeutuu liian lähelle ihmisen "omaa aluetta", se dominoi eikä pidä ihmistä sen johtajana. Korvat ja turpa taas kertovat enemmän siitä, mitä hevonen miettii sillä hetkellä. Korvat osoittavat yleensä sinne, minne hevosen huomio on kiinnittynyt. Luimussa olevat korvat ymmärretään yleensä vihaisuuden

merkinä, mutta jos korvat eivät mene täysin alas, voi se tarkoittaa myös että hevonen on alistunut ja hevonen yrittää miellyttää ihmistä. (Wood 2006, 7-9.)

On mahdollista, että jotkut ratsuhevoset elävät koko elämänsä oikeasti tietämättä mitä ratsastajan avut merkitsevät, ne vain tottelevat kun vastarinta on tarpeeksi suuri. Ihmisen käsityshän on, että kun vetää tarpeeksi ohjista, hevonen pysähtyy. Hevonen reagoi siis siihen käytettävään voimaan, ei ratsastajan merkkiin. Kun hevonen oikeasti ymmärtää mitä siltä vaaditaan, ei fyysistä voimaa tarvita ollenkaan. (Johnson ym. 2007, 34-35.)

3.3 Ihminen

Ihminen on suoraviivaisesti ajatteleva luola- ja petoeläin. Hevosen silmissä olemme petoja ja myös ruumiinkielemme viestittää sitä usein, vaikka emme sitä tietoisesti tekisikään. Ihminen lähestyy toista suoraa linjaa, katsoo suoraan silmiin, saattaa heiluttaa kättä tervehdykseksi ja korottaa ääntään, kun on vihainen. Nämä kaikki asiat saattavat hevosten mielestä olla pelottavia. Kun ihminen on varuillaan, hänen asentonsa painuu alas ja olemus muuttuu. Tämä saattaa muistuttaa hevosen mielestä saalistavaa petoeläintä. (Johnson ym. 2007, 17-19.) Usein teemme nämä asiat tahattomasti, mutta hevosten käyttäytymistä seuraamalla opimme myös omasta ruumiinkielestämme (Johnson ym. 2007, 23).

Kun ihminen haluaa viestittää hevoselle olevansa johtaja, hänen kannattaa ottaa dominoiva, leveä ja suoraryhtinen asento. Passiivinen, rennompi asento, jossa vartalo on kääntynyt hiukan pois, kertoo hevoselle että kaikki on hyvin ja että se on toiminut oikein. (Wood 2006, 10.)

Ihmisen kannattaa kiinnittää huomiota myös käsiinsä, levällään olevat sormet saattavat näyttää hevosen mielestä pedon kynsiltä. Silittämiseen kannattaa siis käyttää mieluummin kämmenselkää. (Wood 2006, 12.)

Ihmisten tulisi myös muistaa, että myös tunnetilamme ja mielialamme vaikuttavat hevoseen. Hevosta ei siis tulisi käsitellä, jos ihminen on jo valmiiksi turhautunut tai stressaantunut. (Johnson ym. 2007, 37.)

Kuva 12. Hevonen viihtyy parhaiten aukealla paikalla (Luoto 2010)

3.4 Kouluttaminen

Hevosen kouluttaminen ja käsittely maasta käsin on kaikkein tärkeintä perustyötä. Tästä huolimatta monet hevosten kanssa työskentelevät unohtavat sen kokonaan. (Johnson ym. 2007, 44.) Toiset eivät edes laske sitä kouluttamiseksi, koska siinä ei ratsasteta (Cirigliano 2011).

Maasta käsin työskentely pohjustaa kuitenkin sekä ratsastamista että ajamista. Parantaessaan hevosen ja ihmisen kommunikointia se myös helpottaa arkiruutineita, säästää aikaa ja lisää turvallisuutta. Hevonen saattaa ilmaista tyytymättömyyttään erittäin pienelläkin eleellä, kuten luimistelemalla kun omistaja astuu sen karsinaan tai väistämällä, kun sitä yritetään hoitaa. Monesti ihminen turhautuu väittelemään hevosen kanssa, ja alkaa sietää huonoa käytöstä. Ihmisen tulisi kuitenkin muistaa, että tähänkin käyttäytymiseen hevosella on olemassa hyvä syy, jota ihminen ei vain huomaa. (Johnson ym. 2007, 44.)

3.4.1 Talutusharjoitukset

Hevosen kouluttaminen kannattaa aloittaa talutusharjoituksilla, sillä se pohjustaa kaikkia muita harjoituksia. Tärkeintä opetuksessa on toisto, jolloin hevonen oppii siltä pyydettyt asiat kunnolla ja lopulta tekee ne automaattisesti. Perusteellisesti tehtyjen talutusharjoitusten avulla hevosesta tulee rauhallinen ja varma. (Johnson ym. 2007, 55.) Harjoitusten alussa kannattaa pitää riittävä väli hevoseen, eikä hevonen saa tulla taluttajaan kiinni. Näin hevoselle opetetaan taluttajan oma tila, jota sen tulee kunnioittaa. (Cirigliano 2011)

Taluttaessa ihmisen sijainti hevoseen nähden on tärkeä. Jos ihminen seisoo kokonaan hevosen edessä, hän ei ole koskaan täysin tilanteen hallinnassa. Ihmistä kunnioittamaton hevonen voi tässä tilanteessa ottaa ajavan asennon. Ihmisen seisossa hevosen lapojen kohdalla sillä on myös hyvä mahdollisuus tönäistä itseään pienempi ihminen pois edestä. Kun ihminen haluaa olla johtavassa asennossa, tulee hänen kulkea hevosen pään sivussa. Ajavassa asennossa ihminen voi seistä joko hevosen sään takana tai vielä hallitsemmin kokonaan hevosen takana. (Johnson ym. 2007 56-57.)

Mikäli hevonen osoittaa aggressiivisuutta, se voi olla epävarma tai tuntea itsensä uhatuksi. Aggressiivisuus voi johtua myös siitä, ettei se ymmärrä mitä siltä pyydetään. Aggressio on aina puolustusreaktio, eli se voi olla myös viite että hevoselta pyydetään liikaa. Tällöin kannattaa joko helpottaa harjoitusta tai pyytää apua. Hevosta kouluttaessa kannattaa olla kärsivällinen, sillä hevonen tarvitsee aikaa käsitellä uusia asioita. (Johnson ym. 2007, 59.)

Kuva 13. Talutusharjoitus (Salmela 2011)

3.4.2 Siedättäminen

Hevosilla on voimakas pakovietti, joka tarkoittaa että niiden säikähtäessä jotain niiden ensimmäinen reaktio on juosta karkuun. Ihmiset vaativat niiltä paljon, kun hevoset laitetaan asumaan ihmisille sopivissa olosuhteissa, sillä useimmat ihmiselle normaalit asiat ovat niille täysin epäluonnollisia. (Johnson ym. 2007, 79.)

Koska maailmassamme on paljon hevosille pelottavia asioita, on meidän nähtävä vaivaa osoittaa niille, että ne ovat turvassa. Siedättäminen on helppo toteuttaa monella eri ta-

valla, siihen kuuluu uusiin asioihin tutustumista läheltä ja etäältä. Samalla kasvaa myös hevosen luottamus itseensä ja ihmiseen. (Johnson ym. 2007, 79.)

Kuva 14. Siedätysharjoitus (Salmela 2010)

3.4.3 Paine

Hevoselle on luontaista reagoida paineeseen vastapaineella, eli jos siihen kohdistaa yhtäjaksoisen paineen se nojaa sitä vastaan. Tämä tarkoittaa, että hevoselle tulee opettaa paineen väistäminen, jotta hevonen vastaisi oikealla tavalla esimerkiksi ohjien tai pohkeen luomaan paineeseen. Ennen paineensietoharjoituksia hevosen tulee olla hyvin tottunut kosketukseen, jota harjoitellaan siedätysharjoituksilla. Mikäli paineensietokoulutus ei suju, tulee hevosen kanssa palata siedätysharjoituksiin. Koulutuksessa kannattaa myös muistaa, ettei hevonen tee koskaan virheitä, vaan se toimii oppimallaan tai lajilleen tyypillisellä tavalla. (Johnson ym. 2007, 84-85.)

3.4.4 Ympyräharjoitukset

Ympyräharjoitukset, joita tehdään pyöröaitauksessa, eivät tarkoita pelkästään hevosen juokuttamista ympyrässä, vaan harjoituksissa opetellaan kommunikoimaan hevosen kanssa etäältä. Hevonen valmistetaan siihen, että ihminen lähettää sen pois päin itsestään, johonkin tiettyyn paikkaan. (Johnson ym. 2007, 97.)

Ympyräharjoituksissa autetaan hevosta myös voittamaan sen oma ahtaan paikan kammo, joka on jokaiselle hevoselle luontainen piirre. Pyöröaitauksessa hevosen ei tarvitse pelätä joutuvansa nurkkaan ahdetuksi, ja se voi pitää itsensä ihmisestä etäällä jos sitä pelottaa. (Johnson yms. 2007, 103.)

Harjoituksilla vahvistetaan hevosen itseluottamusta sekä sen luottamusta ihmiseen. Hevoselle kaartaen liikkuminen on luonnollista monestakin syystä, joten se on tehokas tapa esimerkiksi tempovaihtojen, pysähtymisen ja peruuttamisen harjoitteluun. Pelkkä ympyrän kiertäminen voi johtaa siihen, että hevonen kyllästyy eikä enää kuuntele ohjeita, joten harjoituksista kannattaa tehdä hevoselle haastavia ja mielenkiintoisia. (Johnson ym. 2007, 97.)

3.5 Ammattina hevoskouluttaja

Kouluttaminen on toisen yksilön opettamista ymmärtämään tiettyjä merkkejä ja kokonaisuuksia. Opetus tulee tehdä tavalla, jonka yksilö ymmärtää ja hyväksyy. Hevoskouluttajalta vaaditaan siis periaatteessa samoja taitoja kuin ihmisten opettajaltakin, on tiedettävä kuinka opettava asia esitetään. Koulutus tapahtuu tiedon ja kokemuksen pohjalta. (Johnson ym. 2007, 32.)

Hevoskouluttajalta tulee löytyä kärsivällisyyttä, myötätuntoa ja määrätietoisuutta. Hyvä kouluttaja ymmärtää hevosen kieltä ja osaa antaa sille sen tarvitseman ajan oppia, sillä eri hevoset oppivat eri tavalla. Kouluttajalta tulee löytyä ymmärrystä ja malttia odottaa, että hevonen itse tekee oikeat ratkaisut. Koulutuksessa ei voi edetä ellei hevonen ole siihen valmis. (Cirigliano 2011). "Kouluttajan tulee olla valmis luopumaan omasta egostaan, jos sitä ei pysty tekemään, ihminen turhautuu ja hermostuu, ja se vaikuttaa heti hevosen käyttäytymiseen", kertoo hevoskouluttajana toimiva Cody Cirigliano. "Pyöröaitauksessa on vain sinä ja hevonen, kaikki muu pitää jättää ulkopuolelle", hän sanoo.

Hevonen tarvitsee määrätietoisen ja rauhallisen ihmisen johtamaan sitä. Jos hevosella ei ole johtajaa, se omaksuu sen roolin itse. Tästä johtuvat useimmat hevosten käyttäytymisongelmat. Kouluttajan tulee osata olla hyvä johtaja, jota hevonen kunnioittaa ja johon se voi luottaa. Hevoskouluttajan tulee myös varautua hankaliin hevosenomistajiin. Useat omistajat kuvittelevat, että vika on hevosessa, ja että se saadaan korjattua lähettämällä hevonen muutamaksi viikoksi ammattilaisen luo. Hyvä hevoskouluttaja osaa kouluttaa myös ihmistä, ja kertoo kuinka omistaja voi auttaa hevostaan. Parasta olisi, jos omistajakin voisi osallistua koulutukseen. (Cirigliano 2011.)

Kouluttajan tulee myös tietää rajansa ja pystyä myöntämään, mikäli omat taidot eivät riitä hevosen kouluttamiseen. Tässä tulee olla rehellinen myös omistajalle, sillä mikäli kouluttaja kamppailee hevosen kanssa liian pitkään, voi kouluttaminen vahingoittaa hevosta ja aiheuttaa sille suurempia ongelmia. (Johnson ym. 2007, 31.) Koulutusmenetelmästä riippumatta kouluttajan on tiedettävä, mihin koulutuksessa pyritään ja miten tavoitteisiin voidaan päästä. Koulutuksen on tapahduttava vaiheissa, ja hevoselle on annettava aikaa uuden opin hyväksymiseen. (Johnson ym. 2007, 32.)

Ratsujen koulutusta tarjotaan Suomessa yksityisillä talleilla, joissa on koulutuksen lisäksi myös muuta toimintaa (esimerkiksi KV-Stable ja Millcreek Ranch). Suurin osa Suomen hevospöytäajista toimii siis omissa yrityksissään, joissa heillä on kouluttamisen lisäksi myös muuta toimintaa, esimerkiksi ratsastustunteja, karsinanvuokrausta, ratsastusleirejä ja matkailua. Varsinaisen koulutuksen sijaan Suomessa on muutamia ammattiratsastajia, jotka ottavat hevosia itselleen ratsutettavaksi. Sen lisäksi Suomessa järjestetään koulutusklinikoita, joista voi tulla hakemaan oppia ja vinkkejä oman hevosen koulutukseen. Klinikat järjestetään yleensä viikonloppuisin ja niitä pitävät tunnetut ulkomaalaiset ammattilaiset, kuten yhdysvaltalainen John Moore ja saksalainen Nico Hörmann.

Suomen historiasta johtuen työ- ja ravihevostoiminnalla on maassa paljon vahvempi jalansija kuin ratsastustoiminnalla. Ravihevospöytäajella valmennus on tunnetumpi käsite kuin ratsupöytäajen hevospöytäajella, ja ratsuhevosten kouluttajia löytyy maastamme melko vähän. Useat hevospöytäajat lähettävätkin hevosensa ulkomaille, esimerkiksi Saksaan, koulutettavaksi.

Hevosvalmennuksen ammattitutkinnon voi Suomessa suorittaa esimerkiksi Koulutuskeskus Salpauksessa ja Kaustisen raviopistossa, mutta myös muutamassa muussa oppilaitoksessa. Ratsuhevosen koulutusta löytyy Ypäjän hevospöytäajassa perustutkinnon täydentävänä koulutuksena, ei omana tutkintonaan. Suurin osa kouluttajien ammattitaidosta tulee käytännöstä ja hevosten parissa vietetyistä vuosista. Monet käyvät myös hakemassa oppia ulkomailta, esimerkiksi Yhdysvalloista tai Saksasta.

4 Liiketoimintasuunnitelma hevoskoulutusyritykselle

Hevosala on kovassa kasvussa koko maassa, Suomessa on jo noin 70 000 hevosta. Samalla kun ala kasvaa, myös ammattilaisten tarve kasvaa, sillä hevosen voi omistaa myös täysin niiden käyttäytymisestä tietämätön henkilö. Näin myös hevosten ongelmat lisääntyvät, ja esimerkiksi johtajuuden puuttumisesta johtuvat ongelmat hevosten kanssa ovat todella yleisiä Suomessa.

Yrityksen tarkoituksena on tarjota aitoa ja alkuperäistä hevosten koulutusta ja hevosmiestaitoja lännenratsastustyyliin. Yksittäisten hevosten kouluttamisen lisäksi yritys pyrkii ohjaamaan ihmisiä oikeanlaiseen käyttäytymiseen hevosen kanssa, sekä parantamaan ratsastustaitoa. Ymmärtämällä hevosen käyttäytymistä ja parantamalla ratsukon kommunikointia saadaan esille hevosen koko potentiaali ja parannetaan samalla sen hyvinvointia.

Yrityksessä työskentelee ainoastaan yksi henkilö, jolla on oma toiminimi. Yritys on hyväksytty kaupparekisteriin vuonna 2010. Yrityksen päätuotteet ovat nuoren hevosen peruskoulutus (sekä lännentyyli että eurooppalainen), maasta käsin työskentely hevosen kanssa, hevosmiestaito, ongelmahevosten kouluttaminen, hevosen käsittely ja ratsastus.

Yritys sekä yrittäjä ovat alallaan uusia, joten tärkein tavoite on aluksi kasvattaa tunnettuutta ja saada yrityksen nimi ja tarkoitus ihmisten tietouteen. Yritys haluaa tulla tunnetuksi kunniallisena ja luotettavana yrityksenä, jonka puoleen on tarvittaessa helppo kääntyä. Yritys pyrkii kasvattamaan vakiasiakaskuntaansa ja luomaan yrityksen joka kannattaa sekä ammatillisessa että taloudellisessa mielessä.

Kouluttaja toimii Uudenmaan alueella, jossa hän itse asuu. Yrityksellä ei ole omia tiloja, vaan kouluttaja käy asiakkaiden luona talleilla. Eteläinen Suomi on yritykselle hyvää aluetta, sillä alueella on noin 15 600 hevosta ja siellä harrastetaan paljon enemmän ratsastustoimintaa, kuin esimerkiksi Keski-Suomessa tai Pohjanmaa, jossa on enemmän ravi- ja kasvatustoimintaa. (Pussinen & Thuneberg 2009, 18-19.) Tarvittaessa, esimerkiksi vain paria kertaa varten, ollaan valmiita matkustamaan myös kauemmaksi. Näin voidaan joskus toimia hevosten kanssa, joilla on vain pieniä ongelmia ja omistaja haluaa vain ohjeita esimerkiksi ratsastuksen kanssa.

Yrityksen jatkuvuus taataan hyvällä tuloksella, joka saadaan jatkuvalla itsensä kouluttamisella ja alan seuraamisella. Yrittäjä itse osallistuu myös erilaisiin hevosalan tapahtumiin. Yrityksellä on monia eri mahdollisuuksia laajentua. Aluksi yritys toimii niin, että kouluttaja kulkee itse autolla eri talleilla. Tavoitteena on ensin hankkia yritykseen oma hevonen, tai hevosia, jotka kouluttaja kouluttaa varsasta asti. Omien hevosten avulla on helppo demonstroida koulutustyyliä ja yrityksen tarjoamia palveluita ja ne toimivat koulutuspalvelun mainoksena.

Aluksi tähän tarkoitukseen on pyydettävä asiakkaiden hevosia ja kiinnostuneet voivat esimerkiksi tulla seuraamaan sivusta asiakaskäyntiä.

Kesällä 2011 yritys aikoo myös vuokrata muutaman tallipaikan, johon asiakkaat voivat tuoda hevosensa, mikäli itse asuvat liian kaukana. Näin kouluttaja pystyy kouluttamaan esimerkiksi muutamaa hevosta samassa paikassa säästäen näin esimerkiksi matkustuskuluissa. Vuokrapaikat tulevat myös edullisemmaksi, kuin oman tallin perustaminen. Kun toiminta on kasvanut sopivasti, voi yritys alkaa myös tuoda maahan lännenratsastustarvikkeita, -välineitä ja satuloita Yhdysvalloista.

4.1 Toiminta

Yritys toimii yrittäjän kotoa käsin. Varaukset otetaan vastaan puhelimitse tai sähköpostitse ja yrittäjä kulkee autolla asiakkaiden luona. Yrittäjä pyrkii olemaan tavoitettavissa koko ajan, mutta esimerkiksi asiakkaan hevosta koulutettaessa ei puhelimeen voi vastata. Laadun takaamiseksi pyritään seuraamaan alalla tapahtuvia muutoksia sekä pitämällä omasta kunnosta ja jaksamisesta huoli. Palveluita pyritään koko ajan kehittämään asiakkailta tai muilta saadun palautteen perusteella. Asiakkaita pyritään kuuntelemaan mahdollisimman tarkasti, ja toteuttamaan heidän toiveensa heidän hevosensa kohdalla mahdollisuuksien mukaan.

Kun mahdollinen asiakas ottaa yritykseen yhteyttä, sovitaan aluksi vain yhdestä tapaamisesta, jossa kouluttaja kyselee omistajalta hänen tavoitteistaan ja toiveistaan hevosen suhteen, sekä tutustutaan hevoseen. Kouluttaja tarkastaa hevosen kunnan, arvioi sen luonnetta ja käyttäytymistä, sekä sen ongelmakohtia. Mikäli arviointikäynnin jälkeen sovitaan jatkokouluttamisesta, ei arviointikäynnistä peritä maksua. Käynnillä suunnitellaan myös koulutuksen kesto, joka riippuu täysin hevosen tilanteesta.

Kun kouluttamisesta on sovittu, tehdään kouluttajan ja asiakkaan välillä kirjallinen sopimus. Sopimuksessa asiakas sitoutuu noudattamaan kouluttajan antamia hevosen hoitoon ja liikuntaan liittyviä ohjeita. Mikäli ohjeita ei noudateta, voi kouluttaja irtisanoa sopimuksen. Tämä on tärkeää, sillä kouluttaja voi huomata jopa jonkin yksittäisen hoitotoimenpiteen olevan syynä hevosen ongelmakäyttäytymiseen. On myös tärkeää, ettei kukaan muu ratsasta hevoselle sen ollessa koulutuksessa, sillä se voi häiritä koulutusta. Sopimus on sekä hevosen että hevosen omistajan eduksi. Hevoselle tilanne aiheuttaa lisää stressiä ja omistajalle lisäkuluja koulutuksen viivästyessä.

Aikatauluista voidaan sopia asiakkaan kanssa tämän toiveiden mukaan. Koska suurin osa asiakkaista käy päivätöissä, voidaan mahdollisuuksien mukaan sopia osa tunteista illalle, jolloin

asiakas pääsee myös osallistumaan koulutukseen. Suurin osa koulutuksesta tapahtuu kuitenkin päiväsaikaan, sillä esimerkiksi talvella koulutus olisi paras tapahtua päivänvalon aikaan.

Kouluttaja pitää jokaiselle asiakkaalle omaa koulutuspäiväkirjaa, josta asiakas voi seurata hevosen edistymistä. Päiväkirjasta voi myös jälkikäteen katsoa, minkälaisia harjoituksia hevosen kanssa on tehty ja siitä voi myös tarkistaa, mikäli jälkikäteen tulee jotain yksinkertaisia kysymyksiä. Mikäli apu ei löydy päiväkirjasta, antaa kouluttaja tarvittaessa neuvoa myös puhelimitse.

4.2 Tuotteet

Yrityksen tuote on hevospalvelu. Hevosen hyvä koulutus ei pelkästään helpota sen kanssa työskentelyä, vaan on myös turvallisuuskysymys. Hevonen on iso eläin, jonka tulisi paitsi kunnioittaa käsittelijäänsä, myös luottaa tähän. Yrityksen tarkoituksena on parantaa ihmisen ja hevosen välistä kommunikointia ja yhteistyötä, ja puuttamalla ongelmiin ajoissa voidaan välttyä isoilta ongelmilta. Kun hevonen luottaa itseensä ja ratsastajaan, sen on myös helpompi tuoda esiin koko potentiaalinsa.

Yrityksen tarjoaman koulutuksen määrä ja sisältö riippuvat asiakkaan vaatimuksista ja hevosen tarpeista. Yksi koulutuskerta kestää kolmestakymmenestä minuutista kahteen tuntiin riippuen hevosesta ja sen kehityksestä. Koulutusohjelmassa olevia hevosia koulutetaan viitenä päivänä viikossa niin kauan, kuin hevonen sitä vaatii. Koulutuskerroissa pyritään kuuntelemaan mahdollisimman paljon hevosta, sillä esimerkiksi nuorta hevosta ei saisi rasittaa liikaa. Apua voi hakea mihin vain hevosen käyttäytymisessä, ratsastuksessa tai esimerkiksi lastaamisessa ilmenneisiin ongelmiin. Kouluttaja antaa neuvoja eri lännenratsastuslajeissa, esimerkiksi reiningissä, trailissa ja horsemanshipissä.

Niin sanotun "vihreän hevosen" kouluttaminen ratsuksi kestää noin kaksitoista viikkoa, hevosesta riippuen. Koulutus aloitetaan totuttamalla hevonen käsittelyyn, sekä opetetaan se kunnioittamaan ihmistä. Hevosta koulutetaan ensimmäiset viikot maasta käsin, jolloin se oppii myös luottamaan itseensä sekä sen käsittelijään. Hevosella aletaan ratsastaa vasta viimeisillä viikoilla, jolloin opetetaan myös sen ratsastajalle tai omistajalle, kuinka nuoren hevosen kanssa tulisi toimia ja kuinka edetä sen kanssa. Näin annetaan asiakkaalle avaimet sujuvaan yhteistyöhön hevosen kanssa.

Yritys järjestää myös koulutusklinikoita, jotka sijoittuvat viikonlopuille ja kestävät noin kuusi tuntia. Klinikalle voi ilmoittautua joko oman hevosen kanssa tai paikalle voi tulla pelkästään seuraamaan ja kuuntelemaan. Klinikalle osallistuminen hevosen kanssa maksaa 100 euroa. Tilaisuuksissa käydään läpi hevosmiestaitoja ja opetellaan kuinka parantaa ratsastajan ja he-

vosen suhdetta sekä kuinka käsitellä hevosta paremmin sekä maasta käsin, että ratsailta. Ratsastuskoulun pitäjät voivat tilata kouluttajan koululleen pitämään joko klinikoita tai luentoja.

Tulevaisuudessa yritys tulee myös myymään lännenratsastustarvikkeita, kuten esimerkiksi suitsia, satuloita ja saappaita. Tuotteet tilataan Yhdysvalloista. Kun yritys saa omat tilat, voidaan myös vuokrata karsinoita halukkaille. Hevosille tarjotaan paras mahdollinen hoito kuunnellen myös asiakkaiden toiveita.

4.3 Asiakkaat

Suomessa on noin 70 000 hevosta ja 17 000 hevostallia. Vuonna 2009 Suomen Ratsastajainliiton jäsentalleja oli 285 kappaletta. Lisäksi on paljon yksittäisiä ratsastustalleja, jotka eivät ole liiton jäseniä. Hevosala kasvaa Suomessa jatkuvasti, ja vääjäämätön totuus on, että hevosia on myös ihmisillä jotka eivät ymmärrä hevosten kieltä tai käyttäytymistä. Tämä johtaa nopeasti käyttäytymishäiriöihin. Yrityksen palvelut ovat tarkoitettu ja ovat sopivia kaikille Suomen hevostalleille, ja niitä voivat käyttää sekä hevosenomistajat, että ratsastajat ja hoitajat. Aluksi yritys keskittää palvelunsa Uudenmaan alueella oleville hevostalleille, mutta tulevaisuudenkuvaan kuuluu laajentaa toimintaa myös muualle Suomeen. Esimerkiksi klinikoille voi tulla myös kauempaa. Suomen hevosalalla suurin osa ihmisistä eri-ikäisiä naisia, mikä tulee ottaa huomioon palveluissa. Koska koulutuksessa käydään läpi myös henkilöiden omia taitoja käsitellä hevosta, on osattava olla hienovarainen. Kyse on myös heidän omista "lemmikkihevosistaan", joista ihmiset ovat erittäin tarkkoja. Varomaton sanavalinta voi nopeasti pilata koko asiakassuhteen.

4.4 Nelikenttäanalyysi

Taulukko 1. Yrityksen SWOT- eli nelikenttäanalyysi

Vahvuudet	Heikkoudet
Ammattitaito ulkomailta Joustavuus Edullisuus Halu onnistua Helposti lähestyttävä	Kielitaito Ei omia hevosia tai tallia Tuntemattomuus
Mahdollisuudet	Uhkat
Hyvät mahdollisuudet kasvaa Ala kasvaa	Kouluttajia tulee lisää Alalla on ollut huijareita

4.4.1 Vahvuudet

Yrityksen suurin vahvuus on ulkomailta jo nuorena kerätty ammattitaito. Suomessa on muutama lännenratsastukseen erikoistunut hevoskouluttaja, jotka ovat käyneet ulkomailta hake-
massa oppia paikallisilta ammattilaisilta, mutta yrittäjä on tehnyt töitä yhdysvaltalaisilla he-
vostiloilla jo useita vuosia.

Yrittäjä on myös joustava, eli hänen kanssaan on helposti sovittavissa sekä hevoselle että omistajalle sopivat aikataulut ja koulutustavoitteet. Koulutus voidaan sopia olevan niin, että myös työssäkäyvät hevosnomistajat pystyvät osallistumaan koulutukseen. Palvelut on helppo saada omalle tallille. Yrittäjällä on kova halu menestyä sekä vahva työmoraali. Kouluttajan on tärkeä tuntea myös ihmiset, sekä oltava sosiaalinen ja helposti lähestyttävä.

4.4.2 Heikkoudet

Yrittäjän suurin heikkous on suomen kielen taidon puuttuminen, joka vaikeuttaa asiakkaiden kanssa kommunikointia sekä saattaa estää asiakkaan yhteydenoton kielimuurin pelossa.

Omien hevosten, joita voisi käyttää suorana esimerkkinä mahdollisille asiakkaille, puuttuminen on myös puute, mutta se voidaan korjata tulevaisuudessa. Kouluttaja on myös Suomen hevosalalla täysin uusi tekijä, jota ihmiset eivät vielä tunne. Tähän yritys pyrkiikin koko ajan

vaikuttamaan olemalla mahdollisimman paljon esillä, käymällä tapahtumissa ja verkostoitumalla.

4.4.3 Mahdollisuudet

Hevosala kasvaa Suomessa koko ajan ja hevospalveluyrityksiä on vielä kohtuullisen vähän, etenkin suuressa kasvussa olevalla lännenratsastuspuolella. Tämä antaa yritykselle hyvät mahdollisuudet kehittyä ja kasvaa.

4.4.4 Uhkat

Vaikka kilpailijoita on alalla vielä melko vähän, ovat monet heistä kuitenkin olleet alalla jo pitkään, he ovat tunnetumpia ja heillä on laajempi tuttavaverkosto ja heihin luotetaan jo ennestään. Kouluttajia tulee Suomeen myös muualta ulkomailta, esimerkiksi Puolasta.

Suomen hevospalvelujissa on menneinä vuosina ollut myös muutamia huijareita, sekä kouluttajia joiden työhön ei olla oltu tyytyväisiä. Tämän vuoksi voi olla hankalampi luoda uusia asiakassuhteita, koska ennakkoluuloja vieraita, ulkomaalaisia kouluttajia kohtaan on paljon.

4.5 Markkinointi

Markkinoinnin kohteena ovat kaikki Suomen ratsastustallit, sillä vaikka yritys on keskittynyt lännenratsastukseen, ei ratsastustyylillä ole väliä esimerkiksi peruskoulutuksen tai ongelmahevosten kohdalla. Markkinointia helpottaakseen yritys keskittää resurssinsa kuitenkin talleihin, joissa jo on lännenratsastuksen harrastajia. Aluksi keskitytään vain lähialueen talleihin. Talleja löytyy helposti hevostalli.net - sivuston tai Suomen Ratsastajainliiton internetsivujen kautta. Ravitalleilla ei tehdä markkinointia, mutta heitä ollaan valmiita palvelemaan esimerkiksi ongelmahevostapauksissa, joista onkin jo tullut yritykseen kyselyitä.

Talleille voi jakaa esitteitä tai käyntikortteja ja yritys onkin tehnyt paljon markkinointia vieraillemalla eri talleilla. Ongelmana kuitenkin on, että pelkkä käyntikortin jättäminen yhdelle paikalla olevalle tallin työntekijälle ei vielä levitä sanaa tarpeeksi, tai saa asiakasta "tarttumaan puhelimeen". Tämän vuoksi yritys onkin pyrkinyt olemaan vahvasti näkyvillä myös erilaisissa tapahtumissa, kuten koulutusklinikoilla ja lännenratsastuskilpailuissa. Tapahtumissa pääsee hyvin kontaktiin alan harrastajien kanssa, ja he voivat taas levittää sanaa eteenpäin.

Vaikka tunnetummat hevostutkajat eivät välttämättä päästäkään ulkopuolisia seuraamaan koulutussessioita, on se aloittelevan yrityksen kohdalla kuitenkin välttämätöntä. Näin pystytään käytännössä näyttämään asiakaskunnalle, mistä yrityksessä on kyse. Ihminen uskoo tuotteen paremmin, kun on tutustunut siihen myös käytännössä. Yritystoiminnan ohella yrittäjä on ollut palkkatyössä eri talleilla, jolloin hän on saanut paljon hyviä kontakteja ja tutustunut uusiin ihmisiin. Tällä alalla verkostoituminen on erityisen tärkeässä roolissa.

Yrityksellä on myös omat internetsivut, sekä Facebook-sivu. Näin kiinnostuneet voivat helposti seurata yrityksen tapahtumia, ja sivuilla voi vaihtaa ajatuksia hevosalasta. Internetsivuilta löytyvät selkeät tiedot yrityksestä, tapahtumista ja hinnoista. Sivut on myös linkitetty muutamalle muulle alan internetsivulle, jolloin se on helposti harrastajien löydettävissä. Mainostusta aiotaan laajentaa myös esimerkiksi maatalouskauppoihin, hevostarvikeliikkeisiin, keskustelupalstoille, sekä alan lehtiin.

4.6 Kilpailu

Yrityksellä on Suomessa myös kilpailijoita. Yksi kenties tunnetuimmista lännenratsastuksen parissa toimijoista on Kari Vepsä ja hänen Karkkilassa sijaitseva KV-Stables -tallinsa, jossa hänellä on useampi palkattu ammattikouluttaja. Karkkila sijaitsee myös yrityksen toiminta-alueella. Uudellamaalla toimii myös Granåsan tila, jossa hevosia kouluttaa Åsa Grönlund.

Yksi Suomen tunnetuimmista lännenratsastajista on Ursula Turtiainen, joka on yksi kolmesta Suomen ensimmäisestä lännenratsastustuomarista. Hän tarjoaa hevostutkusta ja klinikoita Millcreek Ranchilla Kotkassa. Millcreek Ranchilla vieraillee myös tunnettu amerikkalainen hevostutkaja John Moore. Lännenratsastustarvikkeita myyvä Polar Circle Quarter Horse Oy järjestää ulkomaalaisia kouluttajia (esimerkiksi Anders Josefsson Ruotsista ja Nico Hörmann Saksasta) pitämään klinikoita ympäri Suomea, muun muassa Karkkilassa.

Kaikilla Suomen hevostutkajilla on oma tila, jossa on myös muuta toimintaa. Näin ollen asiakkaiden hevoset tuodaan koulutuksen ajaksi tilalle ja omistajat maksavat korvausta ylläpidosta. Hevostutkustus ei ole siis yrittäjien ainoa tulonlähde, jolloin se voidaan tarjota edullisemmin. Tämä hankaloittaa pienen yrityksen mahdollisuuksia markkinoilla, mutta toisaalta antaa sille enemmän mahdollisuuksia. Omistajien ei tarvitse toimittaa hevosiaan muualle, he voivat tavata kouluttajaa useammin ja kouluttaja on motivoitunut auttamaan juuri heidän hevostaan, koska ei ole kiinni tilan muissa töissä. Koulutuksen järjestämisessä on alalla ollut paljon ongelmia ja kysyntää uusille hyvälle kouluttajille riittää.

4.7 Talous

Yritys pyrkii siihen, että sen toiminta tulee olemaan kannattavaa, ja että yritys on vakavarainen ja maksuvalmis. Yrityksen kulut koostuvat pääasiassa markkinoinnista ja kuljetuskuluista. Kuljetus on laskettu mukaan palveluiden hintoihin, pitemmällä välimatkoilla veloitetaan erikseen kilometrikorvaus. Markkinointi voidaan toteuttaa melko pienin kustannuksin mainostamalla samalla kun käydään talleilla kouluttamassa hevosia ja klinikoilla. Muuttuvat kustannukset eivät vaikuta suuresti yrityksen tuotteen hintaan, koska ne koostuvat lähinnä polttoainekustannuksista.

Kiinteitä kustannuksia ovat viestintäkulut, kirjanpito, tilintarkastus ja veroilmoituksen teko. Yrityksellä on olemassa vastuuvakuutus sekä yrittäjällä henkivakuutus. Lisäksi kiinteisiin kustannuksiin kuuluvat toimistokulut, markkinointi, sekä yrittäjän oma koulutus, jolla tarkoitetaan lähinnä mahdollisia matkoja eri tapahtumiin. Yrityksen kirjanpito on kokonaan ulkoistettu. Yrityksen tavoitteena on saada kolme tai neljä hevosta päivää kohden, jotta saadaan tarvittava tuotto. Klinikoista ja luennoista saatava lisätuotto antaa hiukan joustavuutta vaatimuksiin.

Nuoren hevosen kouluttamiseen tarjotaan kahdentoista viikon koulutusohjelma, jonka voi ostaa kertasummalla, jolloin se tulee edullisemmaksi kuin tuntien perusteella maksaminen. Ongelmahevosten kanssa koulutuksen kestoa ei voi määrätä ennen kuin kouluttaja on nähnyt hevosen, sillä kesto riippuu täysin hevosesta ja ongelmasta. Tämän vuoksi aikataulujen tekeminen vaatii hieman tasapainoilua ja yrityksellä on siinä vielä kehiteltävää. Yritys pystyy kerralla kouluttamaan neljästä jopa kahdeksaan tai yhdeksään hevoseen päivässä, riippuen hevosten olinpaikkojen välimatkoista. Asiaa helpottaa etenkin tuleva karsinapaikkojen vuokraaminen, jolloin välimatkoihin ei kulu niin paljon aikaa.

5 Johtopäätöksiä

Hevosalan yrityksen perustaminen on käytännössä yksinkertaista, mutta asiakkaiden luottamuksen saavuttaminen ja oikea verkostoituminen kestää aikansa. Alalla ei riitä pelkkä ammattitaito tai hyvä koulutus, vaan henkilöllä on oltava myös oikea asenne ja oikeanlainen persoona.

Hevosharrastus on myös kallista, joten hinnoittelu on hankalaa. Toisaalta asiakkaalle tulee edullisemmaksi ottaa heti kokenut kouluttaja, joka osaa asiansa ja korjaa halutut asiat mahdollisimman lyhyessä ajassa. Vaikka hevosen kouluttaminen vie aina aikansa, ei kokeneen kouluttajan kanssa kuitenkaan kulu aikaa virheitä korjatessa. Hinnoittelussa tulee kuitenkin

ottaa huomioon asiakkaiden maksukyky sekä kilpailijoiden hinnat. Yritys saa kuitenkin lisätuloa esimerkiksi klinikoista ja luennoista.

Opinnäytetyötä tehdessäni olen oppinut eniten yksityisyrittäjän talouden tasapainottelusta ja jo mainitsemani verkostoitumisen tärkeydestä. Monia asia saattaa muuttua kun tapaa vain oikeat ihmiset. Olen ollut pitkään kiinnostunut eläinten lajinmukaisesta käyttäytymisestä, ja olen tyytyväinen että olen saanut opinnäytetyötä tehdessäni saanut paneutua hevosten käyttäytymiseen.

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Vepsä, K., Syrjälä, P., Pussinen, A., Paanetoja, J. 2003. Ratsastus harrastuksena. Helsinki: Edita.

Harris M. Clegg L. Mäki-Kihmiä N. (suom.). 2010. Ensyklopedia: Ratsastus. Helsinki: readme.fi.

Johnson, L., Haglund, M., Owenede U. Saariaho E. (toimi.). 2008. Hyvät hevostaidot. Porvoo: WSOY.

Ticklén, M. (toim.) 2006. Tutustu suomenhevoseen. Agropolis Oy. Helsinki: Maa- ja metsätaloustusministeriö.

Wood, P. Keisalo-Galván M. (suom.). 2003. Käytännön hevostuokaus. Helsinki: Perhemediat.

Pussinen S., Thuneberg T. Katsaus hevostalouden yritystoimintaan. 2009. HAMK.

Sähköiset lähteet

Lännenratsastus on saumatonta yhteistyötä. Suomen Ratsastajainliitto. Viitattu 12.2.2011.
<http://www.ratsastus.fi/lannenratsastus>

Quarter Horse or Quarter Horse? 2007. Western riding. Viitattu 12.2.2011.
<http://www.westernriding.org/horses.html>

Amerikan quarterhevonen. Suomen Quarterhevosyhdistys. Viitattu 12.2.2011.
<http://www.sqhy.fi/quarterhevonen>

Paint - rodun historia. Suomen Paint Hevosyhdistys. Viitattu 12.2.2011.
http://www.sphy.org/index.php?option=com_content&view=article&id=14&Itemid=22

Appaloosa History. 2010. Appaloosa Horse Club. Viitattu 13.2.2011.
<http://www.appaloosa.com/association/history.htm>

Lännenratsastuksen lajit. Suomen Ratsastajainliitto. Viitattu 20.12.2010.
<http://www.ratsastus.fi/lannenratsastus/lajit>

It's spelt R-E-I-N-I-N-G! 2007. Western riding. Viitattu 12.2.2011.
<http://www.westernriding.org/disc.html>

Tic, Tack, Toe! 2007. Western riding. Viitattu 12.2.2011.
<http://www.westernriding.org/equip.html>

Lännenratsastuksen historia Suomessa. Suomen Ratsastajainliitto. Viitattu 21.12.2011.
http://www.ratsastus.fi/lannenratsastus/lajin_historia_suomessa

Kuolaimet. Agrimarket. Kuva kopioitu 10.3.2011.
http://www.agrimarket.fi/Maatalous_ja_Elaimet/Elaimet/Hevoset/Kuolaimet/

Kankikuolaimet ja bridongit. Horsepro. Kuva kopioitu 10.3.2011.
<http://www.horsepro.fi/alakat/46/>

Julkaisemattomat lähteet

Cirigliano C. 2011. Haastattelu.

Luoto M. 2010. Kuvat.

Kuvat

Kuva 1. Karjanajoharjoittelua (Luoto 2010)	10
Kuva 2. Quarterhevonen (Luoto 2010)	11
Kuva 3. Painthevonen (Luoto 2010)	12
Kuva 4. Appaloosa (Johnson, Haglund & Owenede 2008)	12
Kuva 5. Reining on lännenratsastuslajeista suosituin (Lännenratsastuksen lajit 2011)	14
Kuva 6. Trailia verrataan eurooppalaiseen esteratsastukseen (Lännenratsastuksen lajit 2011)	15
Kuva 7. Lännensatula (Luoto 2010)	17
Kuva 8. Nivelkuolain (Kuolaimet 2011)	18
Kuva 9. Kankikuolain (Kankikuolaimet ja bridongit 2011)	18
Kuva 10. Suitset ilman turpahihnaa (Luoto 2010)	19
Kuva 11. Kilpailuasun tulee olla siisti (Luoto 2010)	20
Kuva 12. Hevonen viihtyy parhaiten aukealla paikalla (Luoto 2010)	23
Kuva 13. Talutusharjoitus (Salmela 2010)	24
Kuva 14. Siedätysharjoitus (Salmela 2010)	25
Taulukko 1. SWOT- eli nelikenttäanalyysi	32